

N.F.S. Grundtvigs tale i Folketinget om Kampmanns Interpellation

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

25. november 1851

Sted

Christiansborg

Det er med en tung Følelse, jeg tager Ordet egentlig første Gang offentligt i denne Sag. Det synes, som om mit Fædreland, efter at det for al Verdens Øine syntes frelst, dog, som jeg maa tilstaae, er i den yderste Fare for at tilintetgjøres som et Skib i Havnen (Hør!). Jeg kan ikke lukke mine Øine for, at Danmarks Skæbne, Danmarks Riges Fremtid hænger i et Haar, og jeg tilstaaer, at havde jeg ikke Troen paa Ham, der har lovet ogsaa at tage alle vore Hovedhaar i sin Haand, vilde jeg neppe have Mod til endnu at tale et Ord til et Ministerium, der synes saa aldeles at have glemt, at det er et ansvarligt Ministerium, at det er ansvarligt for Danmarks Folk og for Danmarks Historie, og at dette Folk og denne Historie maatte fornægte sig selv, hvis man ikke skulde kalde det et Landsforræderi, efter Seiren, efter en virkelig Besiddelse af Sønder-Jylland, hvori Danehærens Kjækhed og Danmarks Lykke havde sat os, at opgive det af nogen optænkelig Grund, opgive det, forinden vi havde mødt en virkelig Overmagt, som det endnu ikke er lykkedes at udvriste det af Danmarks Haand – jeg siger, opgive det paa Danmarks Vegne, forinden en saadan virkelig Overmagt ogsaa havde havt Lykke til at knuse det Værn, vi kunne sætte derfor. Det er jo klart, hele Verden veed det, at fra 1848, fra det Øieblik, da Preuszen og det store Tydskland tog sig paa at skille Slesvig fra Danmark og lægge det til Holsteen og Tydskland, truede den største Fare, den meest tvingende Nødvendighed, som kunde aabenbare sig, Danmarks Riges Tilværelse. Ikkedestomindre følte Danmarks Konge og Danmarks Folk sig dreven til dog at prøve, hvad Fædrelandskjærlighed, hvad Kjækhed, hvad Lykken kunde gjøre. Det er aabenbart for Europa, for hele Verden, at denne kjække Beslutning lykkedes langt over Forventning; det er aabenbart, at for Øieblikket er ikke Tusinddedelen af den Fare eller Nødvendighed synlig, som var tilstede i 1848, og nu under disse Omstændigheder at sige os, saaledes som Ministeriet har gjort, at selv hvad det engang – om det var i forrige Maaned eller i den næst forrige,

veed jeg ikke – var blevet enigt om, og hvad i mine Øine allerede var en Opgivelse, hvorved kun Skinnet kunde bevares, er Mere, end det tør vove at gjøre gjældende mod Udlandet. Et Ministerium, som har sagt os dette, et Ministerium, som vi have ventet længe paa dog skulde sige os, hvad det turde paastaae paa Danmarks Vegne, et Ministerium, som veed, at det ikke blot er os, men det hele Folk, der har ventet paa et saadant Svar, et Ministerium, som idag svarer os kun med de gamle forslidte Talemaader, at, saalænge Underhandlingerne ere svævende, er det ikke godt, at vi faae at vide, hvad Ministeriet vil og hvad det tør (Hør!) – at tale til et saadant Ministerium, siger jeg, om Danmarks, om mit Fædrelands Tilværelse, hvis Fare efter min fulde Overbeviisning bestaaer især ved det (Hør!), er vistnok Noget, som der jo ikke er stort Haab om, at der kan udrettes eller vindes Noget ved. Men een Ting skal der dog vindes; thi har end Ministeriet enten aldrig vidst eller har det glemt, at der er et dansk Folk og et dansk Rige, der ikke vil foregribe Fjenden og ødelægge og fordærve sig selv, saa skal det dog komme frem og staae fast, at hos det danske Folkething var dette ikke glemt. Nei, der fik dog Folkets Stemme Magt, der fik den dog Magt til at bryde igjennem og erklære for Ministeriet, for hele Europa, for Fremtiden, at det er ikke det danske Folks Villie, erklære, at det Ministerium som saaledes gaaer frem, har ikke Folkets Tillid, kan ikke have Folkets Tillid (Tummel og Bifald fra Tilhørerpladsen.)

Dersom det var Tilfældet med ministeriet, at det slet ikke havde sagt os Noget om, hvad det enten vilde eller ikke vilde forlange eller paastaae med Hensyn til de udenlandske Magter, og fremfor Alt med Hensyn til Sønder-Jylland eller Slesvig, hvorom Kampen har staaet, saa kunde jeg begribe, at den høitærede Udenrigsminister, naar Ministeriet nu erklærede, at Forhandlingerne vare svævende, og at de efter deres Overbeviisning ikke med god Samvittighed kunde aabenbare os Noget derom, kunde appellere til vor Billighed eller noget Saadant; men den ærede Udenrigsminister maa dog komme i Hu, hvad han har betroet os, og betroet os som Noget, vi umuligt kunde eller vilde gjøre nogen Hemmelighed af, at han har betroet os en Plan til en Ordning af Monarchiets Dele, som opfylder os og Folket med den største Ængstelighed, at han dernæst har botroet os, at Ministeriet ansaae selv denne Plan for Meget at paastaae, og vi maae jo altsaa være bange for, at enhver yderligere Forhandling, Ministeriet indleder med de udenlandske og fjendtlige Magter, gaaer endnu langt videre. Jeg maa da vel sige, at Folkethinget og Rigsdagen maatte aldeles glemme sig selv, glemme sin Pligt mod Landet og Folket, ifald de rolige og trygge vilde høre efter, om ikke snart disse Forhandlinger vare endte, saa at det vilde være for sildigt, om

Rigsdagen i Folkets Navn maatte føle sig dreven til at protestere mod den brugte Fremgang. Hvad forøvrigt angaaer det, som er indvendt mod den foreslaede Dagsorden, da veed Thinget, at det idetmindste ikke er min Skik at sætte Ordene paa Skruer, jeg pleier gjerne at sige Folk ligefrem, hvad jeg mener; jeg skulde derfor vistnok have stillet en Dagsorden saaledes, at der ikke var blevet mindste Tvivl om, at jeg nærer den høieste Mistillid til Ministeriet, og ønsker, at Folkethinget skal baade nære og vedkjende sig den; da jeg imidlertid ikke kan nægte, at der baade er en saadan Usikkerhed og Ubestemthed i det nærværende Forslag, og da Thingets Fleertal, vel af flere forskjellige Grunde, synes stemt imod, at det skal komme til Afstemning, skal jeg gjerne føie det i at tage Forslaget tilbage.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-folketinget-om-kampmanns-interpellation-del-1>